

چگونه از موسیقی لذت ببریم
زیکموند اسپات
ترجمه و نگارش: پرویز منصوری
انتشارات زمان

مؤلف برای خواننده‌ی معمولی، تماس کمی بیشتر با موسیقی را نسبت به خواندن صرف کتاب توصیه می‌کند. با آنکه برای هر قطعه‌ی نمونه،

تجزیه و تفسیر مفصل و دقیقی داده نشده است، اما کوشش شده که نمونه تا جای ممکن عامیانه‌تر، مشهورتر و پذیرفته شده‌تر و در عین حال به تعداد بیشتری عرضه شود. به نظر نویسنده تا جای ممکن باید قطعات نمونه بیشتر شنیده شوند و مورد قضاوت و مقایسه با متن کتاب قرار گیرند. میزان شنیدن موسیقی باید مرتب زیاد شود و به تنوع آنها نیز افزوده گردد. هر قطعه را باید چند بار شنید تا قدرت بهره‌گیری از موسیقی دائماً افزایش یابد.

مترجم کتاب نیز در جهت قابل استفاده کردن آن، تنها به ترجمه صرف کتاب اکتفا نکرده و یکی دو قسمت بر آن افزوده است.

در انتهای فصل‌های اول تا هفتم که مطالب آنها بیشتر نظری است تا عملی، پرسش‌هایی تنظیم شده و در مقابل هر پرسش شماره صفحه‌ای که پاسخ صحیح پرسش را بتوان از آن استخراج کرد در داخل پرانتز قید شده است.

پیش از هر فصل به جز فصل اول و آخر نام قطعات موسیقی که باید طی فصل مربوطه شنیده شوند فهرست‌وار ارائه شده است.

پس از متن، واژه‌نامه‌ای ترتیب یافته که خواننده آماتور ولی علاقه‌مند بتواند مفاهیم اصطلاحات فنی را بیابد.

کتاب شامل دوازده فصل است: مدخل / درباره زمان و ریتم / ملودی موضوع یا تم موسیقی / هارمونی چیست / رنگ‌آمیزی یا کیفیت / اهمیت فرم / موسیقی برنامه‌ای / سروده‌های عامیانه و قطعات آوازی / اپرا و اوراتوریو / موسیقی ارکستر / موسیقی مجلسی / و مؤخره.

زیبایی لذت بردن از موسیقی، آن است که در همه شرایط قابل دسترس باشد، خواه تجربه‌های طولانی قبلی و خواه دانش یا فهم باشد یا نباشد. به خاطر شنیدن یک موسیقی خوب لزومی ندارد که قبلاً از موقعیت زندگی مصنف آن، شأن

نزول تصنیف و تاریخ نوشتن آن، تونالیته و یا دیگر جزئیات فنی آگاهی پیدا کرد، گرچه می‌تواند بر لذت شنیدن بیفزاید. کسی که آگاهانه به شنیدن درست موسیقی شکل می‌دهد باید بهره‌گیری‌اش را درباره فرم و سبک آن افزایش دهد و مهم‌تر از اینکه بدانند موسیقی آوازی یا سازی است، مذهبی است یا غیرمذهبی، ذاتی یا برنامه‌ای و... باید خود را به موسیقی به مفهوم اعم آن، نزدیک کند.

کتاب حاضر تحت عنوان چگونه از موسیقی لذت ببریم قصد آن دارد تا مسائل مورد لزوم در درک موسیقی را به صورتی اساسی بیان کند. مؤلف معتقد است که: «تکرار شنیدن موسیقی خوب، مطمئن‌ترین راه برای بالا بردن سلیقه و قضاوت در این هنر است و حتی آن گاه که این قضاوت بر اثر گوش کردن‌های مکرر در قالب ارزش‌های سنتی شکل گرفت، تازه باید این مهم‌ترین سؤال را جواب گفت آیا از این قطعه خوشتان می‌آید؟»

زیکموند اسپات، موسیقی‌شناسی است قابل اعتنا و ادیبی توانا. او توانسته است موسیقی را به زبانی ساده و همه فهم در این کتاب تشریح کند. او کوشیده است در تنظیم آن به استناد مقدمه، آن را از جذابیت مطالب مشحون سازد و برای تدوین آن به بسیاری از منابع مراجعه کند.

کتاب را باید نوعی تکالیف آزمایشگاهی دانست که با گوش دادن به نمونه‌های داده شده در طی فصول آن، بر نکات ظریف در متن کتاب وقوفی حاصل شود. توصیه مؤلف آن است که هر چه می‌توانید بیشتر به موسیقی گوش داده و هر قطعه را به کرات بشنوید.